

сайты. Калі абслугоўванне інтэрнэт-рэсурсу ўсё ж такі вымагае пэўных матэрыяльных выдаткаў з боку рэдакцыі, то стварэнне груп газеты ў сацыяльных сетках, якімі актыўна карыстаецца моладзь XXI ст., патрабуе толькі ініцыятыўнасці і фантазіі супрацоўнікаў мясцовых СМІ. Для прыцягнення новых чытачоў рэдакцыям мясцовых выданняў неабходна прапаноўваць ім розныя нестандартныя формы сувязі, далучаць іх да працэсу стварэння матэрыялаў. Гэта асабліва важна для маладога карыстальніка, у якога пад рукой заўсёды ёсць планшэт і мабільны тэлефон з доступам да інтэрнэту.

**Юлія Лук'янюк**

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт (г. Мінск, Беларусь)*

## **ПРАВАСЛАЎНАЯ ТЭРМІНАЛОГІЯ Ў РЭГІЯНАЛЬнай ПРЭСЕ (на матэрыяле газеты «Працоўная слава»)**

Праваслаўе, як адна з асноўных сусветных рэлігій, выкарыстоўвае сваю тэрміналогію, якая ўяўляе сабой матэрыял, што змяшчае шмат інфармацыі аб характары, сістэме каштоўнасцяў, этычных асаблівасцяў і гістарычным лёсе народа. На наш погляд, да тэрміналогіі праваслаўя варта аднесці не толькі словы, якія называюць агульнахрысціянскія паняцці (Каляды, Хрыстос і інш.), словы, якія адносяцца непасрэдна да праваслаўя (архімандрыт, храм і г. д.), але і частку агульнарэлігійнай (месія, Бог і пад.) і рэлігійна-філасофскай лексікі (вера, монатэізм).

Выкарыстанне канфесійнай лексікі ў СМІ даследавалі І. П. Прадко («Конфессиональная лексика в речевой практике современных СМИ», 2005), Н. Б. Мячкоўская («Язык и религия», 1998), А. У. Дуброўскі («Навуковае рэдагаванне біблейскага перакладу: лінгвістычны, тэксталагічны і экзэгетычны аспекты», 2016) і інш.

Важную інфармацыю ў сваіх даследаваннях на тэму «Беларуская мова і царква» прыводзіць І. А. Чарота. Як член Беларускай Біблійнай Камісіі, ён уздымае пытанне распрацоўкі канфесійнай тэрміналогіі на беларускай мове, найперш для перакладу рэлігійных тэкстаў. Аднак і для публіцыстыкі, рэлігійнай і свецкай, унармаваная праваслаўная тэрміналогія мае надзвычай важнае значэнне.

У апошні час канфесійная лексіка актыўна выкарыстоўваецца сучаснымі рэгіянальнымі СМІ. Разлічаныя на масавага чытача і слухача, сучасныя публіцыстычныя тэксты ўтрымліваюць рэлігійную лексіку для большай эмацыянальнасці, экспрэсіўнасці. Асабліва гэта датычыцца

рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі. Так, у Валожынскай раённай газеце «Працоўная слава» існуе рубрыка пад назвай «Духоўнасць». Артыкулы пра будаўніцтва, рэканструкцыю храмаў, адраджэнне прыходаў, афіцыйная хроніка, інтэрв’ю са святарамі царквы і касцёла, пропаведзі і тэксты, складзеныя самімі праваслаўнымі святарамі – усё гэта адлюстроўвае сацыякультурныя змены ў раённым цэнтры за апошнія гады.

Прааналізаваныя намі праваслаўныя тэрміны (150 адзінак), што сустрэліся на старонках газеты, ужываюцца журналістамі газета «Працоўная слава» ў прамым значэнні (*Нараджэнне Хрыстова, Успенне, благаслаўленне, прычасце, Уваскрасенне, Благавешчанне, богаслужэнне, набажэнне* і інш.).

Аднак назіраюцца праблемы перакладу праваслаўнай лексікі на беларускую мову. Напрыклад, разам з імем уласным Пасха выкарыстоўваецца і тэрміналагічная адзінка Вялікдзень. Сустрэкаюцца сінонімы-дублеты: Раство, Каляды, Нараджэнне Хрыста; ласка Божая, благадаць і інш.: «Ад усёй душы віншваем вас з надыходзячым *Нараджэннем Хрыстовым!*» (4.01.19), «*Цуд нараджэння Ісуса Хрыста*» (4.01.19), «Новы год і *Каляды* – доўгачаканыя і ўсімі любімыя святы, якія патрабуюць грунтоўнай падрыхтоўкі» (18.12.18), «Колькі незвычайных падзей адбываецца напярэдадні *Нараджэння Хрыстова!*» (4.01.19), «Скрозь тысячагоддзі *Каляды* яднаюць у сабе веліч святла, любові, надзеі, з’яўляюцца невычэрпнай крыніцай духоўнай радасці і творчых сіл. *Нараджэнне Хрыстова* ўваходзіць у кожны дом і заахвочвае людзей да высакародных учынкаў, клопату аб блізкіх, а беражлівае захаванне старажытных традыцый працягвае і ўмацоўвае нябачную сувязь пакаленняў» (22.12.18).

Тэрміналагічныя сінонімы-дублеты – гэта непажаданая з’ява, і справядліва большасцю даследчыкаў яны характарызуюцца як тэрміналагічная празмернасць. Акрамя таго, яны выклікаюць непаразуменні нават сярод спецыялістаў адной галіны ведаў. Таму журналісты павінны з асцярожнасцю ставіцца да выбару той ці іншай тэрміналагічнай адзінкі.

Журналісты Валожынскай газеты «Працоўная слава» рэгулярна ўключаюць у свае матэрыялы праваслаўныя тэрміны, якія ўжываюцца ў прамым значэнні. Гэта ў пэўнай ступені пашырае круггляд і ўзбагачае слоўнікавы запас чытача, уводзячы ў паўсядзённы ўжытак новыя лексічныя адзінкі, якія яшчэ нават не зафіксаваныя ў слоўніках.